

IN EGYPTE

nummer 16, april 2015

Nieuwsbrief van Willem-Jan de Wit
docent Bijbel en theologie in Caïro

Samer Karam hoopt in mei de predikantsopleiding aan ons seminarie af te ronden en zaterdag 13 juni op de GZB-dag te zijn.

MOEDERDAG MET MOSLIMS

27 april 2015

“Wordt onze kerk niet ontwijd wanneer een gast-spreker in de kerk Mohammed de gezant van God noemt?” vroeg een gemeentelid pas aan een Egyptische predikant.

Deze had ter gelegenheid van Moederdag (dat is hier in maart) een bijeenkomst georganiseerd in de kerk over de plaats van de vrouw in de samenleving waarbij onder andere een moslim uit het provinciebestuur sprak. De bijeenkomst was een succes: vele tientallen burens van de kerk, meest moslims, waren gekomen, mooie woorden waren gesproken, en alle moeders hadden een cadeautje gekregen. Ieder had kunnen zien dat de kerk niet, zoals het gerucht soms wil, een plaats is waar stiekeme dingen gebeuren en in het geheim wapens worden opgeslagen, maar juist een gebouw en gemeenschap met open deuren voor de buurt.

Maar één van de gemeenteleden zat dus met die vraag. “Nee,” antwoordde de dominee, “als protestantse christenen geloven we niet dat het stenen gebouw gewijd is en dus kan het ook niet

worden ontwijd door woorden van een moslim. En het zal ieder vanzelf duidelijk zijn geweest dat als een moslim islamitische uitdrukkingen bezigt, hij dit vanuit zijn traditie doet en niet namens ons als christelijke gemeenschap.”

Ik weet niet of dit antwoord het gemeentelid geheel heeft bevredigd, maar het valt me de laatste tijd meer op dat christenen niet in hun schulp willen kruipen achter kerk, klooster- en seminarium, maar juist de ontmoeting met moslims zoeken.

Afgelopen ramadan nodigde een kerk hier in de wijk de moslims in de buurt een keer uit voor een *iftar*-maaltijd: na een lange dag vasten konden ze samen met gemeenteleden eten op de binnenplaats van de kerk.

Op ons seminarie loopt momenteel een lezingencyclus, georganiseerd in samenwerking met de beroemde Bibliotheek van Alexandrië, over het christelijk Arabisch erfgoed, waarbij diverse deelnemers en ook een enkele spreker moslim zijn.

Wat is er precies gaande? En wat van dit alles te denken? Hoor het van Egyptische christenen zelf als ze in juni in Nederland zijn! *Willem-Jan*

gzb.nl
wjdw.nl

streefbedrag
per jaar:

€18.000

+

bijdragen uit
deelgenoten-
gemeenten

wjdw.nl/geven

Velen van u en jullie zijn al jarenlang betrokken bij mij en mijn werk en zo ook bij het wel en wee van de kerk in Egypte, in meelevens, gaven en/of gebeden. Hartelijk dank hiervoor! Had de GZB mijn contract niet vernieuwd, dan zou ik na ruim zes jaar in Egypte inmiddels terug zijn geweest in Nederland. Echter, zoals ik in mijn vorige nieuwsbrief al schreef, heeft de GZB mijn aanstelling met enkele jaren verlengd. Mag ik u en jullie daarom vragen ook de komende jaren betrokken te blijven?

Om mijn werk in Egypte ook voor de toekomst een gezonde financiële basis te geven, is de GZB, naast de bijdragen uit de deelgenotengemeenten Polsbroek-Vlist en Sliedrecht, op zoek naar €18.000 per jaar. Als lezer van deze nieuwsbrief moet u zich niet gedwongen voelen om financieel mee te doen, maar als u of jij graag wilt bijdragen, dan wordt dit uiteraard gewaardeerd!

Onderstaande studenten gaf ik in januari zes uur per week college. De studenten waren tevens "proeflezers" van enkele hoofdstukken van een studieboek dat we hier, mede met steun van de GZB, in het Arabisch hebben vertaald en hopen uit te geven.

U kunt een overschrijving doen op rekeningnummer NL91 INGB 0690 7624 45 t.n.v. GZB te Driebergen o.v.v. werk Willem-Jan de Wit. Nog eenvoudiger: als u op internet naar wjdw.nl/geven gaat en daar op bovenstaande afbeelding klikt, komt u direct bij een eenvoudig formulier op de GZB-site om een eenmalige of periodieke gift over te maken.

Vlak voor Hemelvaart hoop ik voor verlof naar Nederland te komen. Vanaf Pinksteren ben ik dan tot 19 juni beschikbaar om te spreken over mijn werk en de kerk in Egypte. De volgende afspraken zijn al gemaakt:

Vrijdagavond 29 mei hoop ik te spreken in gebouw "Silo" van de hervormde gemeente Polsbroek-Vlist. De avond begint om 7 uur en is bedoeld voor alle leeftijden, inclusief de kinderen en jongeren.

Zondagmorgen 7 juni hoop ik in de Noorderkerk in Amsterdam tijdens de ochtenddienst iets te vertellen over mijn werk. De dienst begint om 10 uur en is ook via kerkdienstgemist.nl en noorderkerk.org te beluisteren, zowel live als achteraf.

Zaterdag 13 juni hoop ik kort te spreken tijdens de landelijke GZB-dag in de evenementenhal in Gorinchem.

"Maar," zegt u, "de GZB-dag, dat was toch altijd een openluchtbijeenkomst in de bossen bij Driebergen en Doorn op een zaterdag in augustus?" Dat klopt, maar dit jaar is het terrein waarop de GZB-dag plaatsvond, niet beschikbaar en dus is voor een nieuwe locatie, datum en opzet gekozen.

Het belooft een heel bijzondere dag te worden, waarop de GZB een nieuw jaarthema presenteert, namelijk "de bedreigde kerk." Dit thema vraagt aandacht voor de moeilijkheden en de openingen voor christenen in het Midden-Oosten, met name in Egypte. Buitenlands hoofdspreker tijdens deze dag is dr. Atef M. Gendy, de rector van ons seminarie hier in Caïro.

Zondagavond 14 juni hoopt dr. Atef M. Gendy in de Noorderkerk in Amsterdam te spreken. Hoewel dr. Atef zeer helder Engels spreekt, zal hij uiteraard in het Nederlands worden vertaald, zowel tijdens de GZB-dag als tijdens deze kerkdienst. Ook deze dienst, die om half zeven begint, is zowel live als achteraf te beluisteren via noorderkerk.org en kerkdienstgemist.nl.

Dinsdagmorgen 16 juni belegt de GZB een bijeenkomst voor predikanten, waar dr. Atef M. Gendy wederom hoopt te spreken. Hoewel geen predikant verwacht ik deze morgen zelf ook aanwezig te zijn.

Ongetwijfeld wordt deze lijst met data de komende tijd nog wat uitgebreid en mogelijk ook gewijzigd. Kijkt u daarom te zijner tijd voor de laatste informatie op gzb.nl en wjdw.nl.

Mocht u mij willen uitnodigen als spreker voor uw gemeente, school, vereniging of instelling of mij willen interviewen, neemt u dan contact op met het kantoor van de GZB (Anneke Kardol, cenf@gzb.nl, 0343-701010).

Saleem is een Syriër die afgelopen najaar voor vier jaar naar Egypte is gekomen om bij ons aan het seminarie de predikantsopleiding te volgen. Omdat de Egyptische overheid niet gesteld is op nog meer Syrische vluchtelingen in het land, was het buitengewoon moeilijk om een visum voor hem te krijgen en arriveerde hij pas enkele weken na de aanvang van het collegejaar.

Kort na zijn aankomst deed Saleem meteen al dapper mee aan de grote schoonmaakactie ter voorbereiding op de viering van het 150-jarig bestaan van het seminarie op 13 en 14 november.

Bijzonder zwaar was het toen later in het najaar zijn vader overleed en er vanwege de visumsituatie geen denken aan was dat hij de rouwdaagen in Syrië door zou kunnen brengen.

Zijn Syrisch Arabisch is voor mij helaas nog niet zo gemakkelijk te verstaan, zodat een gesprek niet altijd even gemakkelijk is, maar gelukkig kan hij mijn Egyptisch Arabisch wel verstaan: dit voorjaar volgen hij en zijn jaargenoten bij mijn collega (en tevens student in de vervolgmaster) ds. Medhat Nady en mij de colleges inleiding Oude Testament.

Saleem was één van de drie initiatiefnemers voor de avond van oosterse poëzie en muziek op 1 april. Dat bleek geen grapje, maar een gevarieerd programma van christelijke liederen, luitemuziek, bijdragen over de mens in Bijbels licht en de vrouw in de kerk, luchtiger poëzie, een zeer expressieve bijdrage van Saleem die boeide ook als men hem niet letterlijk kon volgen, en voor Saleem een ingelaste bijdrage van medestudenten over Syrië. – Daar gaat het overigens nog steeds niet goed, zei hij pas.

Zijn verlangen is niettemin dat hij na afstuderen als predikant de kerk in Syrië zal dienen.

Kerkganger in een Egyptische dorpskerk

EEN NAJAAR VOL HOOGTEPUNTEN

Afgelopen najaar mocht met recht een najaar vol hoogtepunten heten. In september kwamen enkele collega's van het GZB-kantoor hier op bezoek om verhalen en beelden te verzamelen voor het "Egyptejaar" (zie ook pagina 2). Samen bezochten we het dorp (ruim 200 km ten zuiden van Caïro) waar afgelopen zomer student Samer Karam (zie foto pagina 1) in de vacante gemeente stage liep en in een volkswijk hier in Caïro een gemeente-invoering die in twee-en-een-half jaar tijd al in menig opzicht tot bloei is gekomen.

Na maandenlange intensieve voorbereiding gingen eind september onze vernieuwde predikantsopleiding en deeltijdopleidingen van start. In een overgangsjaar kun je uiteraard nog niet met zekerheid zeggen of je geheel tevreden zult zijn met het eindresultaat, maar in elk geval hebben we een mooie start mogen maken. Na diverse informatiebijeenkomsten om de studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op de veranderingen voorzagen we voor de eerste week toch nog wat chaos omdat ieder dan daadwerkelijk zijn/haar weg moest vinden in het nieuwe systeem, en daarom was ik elke dag een half uur voor de avondcolleges aanwezig om vragen te beantwoorden. Maar blijkbaar had ieder toch voldoende door hoe zijn of haar vernieuwde studieprogramma eruit zag: de vragen die ik kreeg waren meest slechts vragen van nieuwe studenten over welke collegezaal waar in het gebouw te vinden is – inmiddels wijzen enkele pijlen zo goed mogelijk de weg.

Een volgend hoogtepunt in het leven van ons seminarie was de viering van het honderdvijftigjarig bestaan. Begonnen op een zeilschip dat over de Nijl voer (dan konden de studenten wat ze leerden op de boot meteen toepassen bij het bezoeken van de dorpen waar men langs voer en aanmeerde) is het seminarie uitgegroeid tot één van de belangrijkste theologische instituten in het Midden-Oosten. Bij de viering werden meer dan honderd internationale gasten verwelkomd. Op mijn weblog kunt u er één en ander over nalezen, zowel het Reformatorisch Dagblad als het Friesch Dagblad hebben een interview erover gepubliceerd en de foto's staan op Facebook (fb.com/willemjdewit/photos_albums).

In december was er nog een hoogtepunt: toen werd hier aan het seminarie een kleinschalige GZB-conferentie over "Afnemende godsdienstige betrokkenheid: secularisatie en discipelschap in Afrika" gehouden, met als Nederlandse deelnemers prof.dr. Benno van den Toren, collega-GZB'er drs. Jaap Haasnoot en oud-GZB'er ds. Ad Verwijs. Op mijn weblog schreef ik er al een korte samenvatting van en voor wie geïnteresseerd is: bijdragen en conclusies hopen we online te publiceren in de *Cairo Journal of Theology* (journal.etsc.org).

In februari verspreidde zich op internet een filmpje waarop was te zien hoe op een strand 21 mannen gehuld in oranje pakken – Egyptische christenen die in Libië werkten – het hoofd werd afgehakt door 21 aanhangers van IS gehuld in zwarte pakken.

Begrijpelijk(er)wijs waren vele Egyptenaren en in het bijzonder de gehele Egyptische christenheid hierdoor geschokt, en misschien was u het in Nederland ook wel. Tegelijk proefde ik hier welhaast blijdschap omdat deze mannen, gewone werklui, trouw waren gebleven tot de dood. Een collega van mij sprak in een preek de hoop uit dat de dood van deze mannen niet tevergeefs is geweest, maar de ogen van velen in Libië zal openen. “Het bloed der martelaren is een zaad,” zei men in de tijd van de Vroege Kerk al.

Zoekend naar woorden wisten velen zich aangesproken door een gedicht van dr. Shady George, dat samen met enkele Bijbelgedeelten door het Egyptische Bijbelgenootschap op een foldertje in een oplage van meer dan 1,6 miljoen is verspreid. Op mijn weblog wjd.w.nl plaatste ik een Nederlandse vertaling die binnen enkele dagen duizenden keren werd gelezen:

*Twée rijen lopen langs de zee,
een dag waarop de wereld weent:
een rij bestaat uit moordenaars,
een rij uit goede maten;
een rij heeft messen in de hand,
een rij is, ondanks gebonden handen, sterk;
een rij ziet slechts door een oogkijkgat,
een rij houdt de ogen onverstoortbaar ten hemel gericht;
een rij staat en brengt de dood,
een rij knielt en is geheel gereed voor een ander leven;
een rij roept en schreeuwt en dreigt en tiert,
een rij heeft harten vol van rust en vrede.*

EEN VRAAG: WIE VREEST VOOR WIE?

*De rij met opgeheven hoofden,
de blik op de hemel gevestigd,
of de rij met het hoofd verhuld
in het zwart?*

KERK IN DE WOESTIJN

Diep in de woestijn, honderden kilometers ten westen van de bewoonde wereld van het Nijldal, ligt de oase Dakhla. Ten tijde van de vroege kerk zijn hier christenen gekomen, mogelijk op de vlucht voor vervolgingen. De ruïnes op de foto zijn van een kerk uit de vierde of mogelijk zelfs de derde eeuw! Overigens: na eeuwen wordt nu een nieuwe kerk in de oase gebouwd.

Willem-Jan de Wit is docent Bijbelwetenschappen en systematische theologie aan het Evangelical Theological Seminary in Cairo. Voor dit werk is hij door de protestantse zendingsorganisatie GZB uitgezonden vanuit de Noorderkerkgemeente in Amsterdam. In het kader van het GZB-programma “Deelgenoten” wordt zijn werk mede gesteund door de hervormde gemeenten van Polsbroek-Vlist en Sliedrecht.

Via deze nieuwsbrief houdt hij u als familie, vrienden, gemeenteleden en belangstellenden op de hoogte van zijn werk en ervaringen in Egypte. Zijn adresgegevens zijn:

Dr. Willem J. de Wit | ETSC | 8 el-Sekka el-Beda
Abbaseya | Cairo 11381 | Egypt
00-20-127-2800851 | [willemjdewit \(skype\)](mailto:willemjdewit@skype.com)
willemjdewit@hotmail.com | wjd.w.nl

De GZB werkt graag mee aan de verspreiding van deze nieuwsbrief en stelt uw meeleven en gebed zeer op prijs.

U kunt uw betrokkenheid óók tot uitdrukking brengen door een gift over te maken op rekening NL91 INGB 0690 7624 45 voor het werkersfonds “W.J. de Wit” of voor andere onderdelen van het werk waar de GZB wereldwijd bij is betrokken. We zijn dankbaar voor uw onmisbare steun, zodat het werk voort kan gaan en zelfs kan groeien.

Als u deze brief niet per post hebt ontvangen, maar volgende nieuwsbrieven wel graag per post ontvangt, dan kunt u uw adres doorgeven aan de GZB. Geeft u een adreswijziging ook altijd door aan het kantoor van de GZB.

GZB | Postbus 28 | 3970 AA Driebergen
0343-512444 | info@gzb.org | gzb.nl

Aan het Evangelical Theological Seminary in Cairo studeren zo’n 45 jongemannen om predikant te worden in de presbyteriaanse (protestantse) kerk in Egypte. Daarnaast biedt het seminarie in Caïro, Alexandrië en Minya diverse deeltijdopleidingen aan voor belangstellenden.

Wie het Engels voldoende beheerst, kan doorstuderen in het Master of Theology (ThM)-programma. Veel oud-studenten hiervan zijn inmiddels zelf betrokken bij de opleiding van predikanten in Egypte en Soedan. Ook westerse theologiestudenten kunnen (een deel van) de masteropleiding van het seminarie volgen, bijvoorbeeld om de christenen in het Midden-Oosten beter te leren kennen.

ETSC | etsc@etsc.org | etsc.org